Gemeente Altena

AltenaKatern 6 | september 2019

Almkerk
Andel
Babyloniënbroek
Drongelen
Dussen
Eethen
Genderen
Giessen
Hank
Meeuwen
Nieuwendijk
Oudendijk
Rijswijk
Sleeuwijk
Uitwijk
Uppel
Veen
Waardhuizen
Werkendam
Woudrichem
Wijk en Aalburg

Klimaatkatern

Energiezuinig en comfortabel wonen

"We hebben andere huizenbezitters kunnen helpen"

Ook de kerk gaat voor schone energie

"We zagen de meter teruglopen"

Wethouder Roland van Vugt: Samen stappen zetten voor een duurzaam Altena

Er is iets aan het veranderen in Altena. Merkt u het ook? Op meer en meer plekken zie ik zonnepanelen liggen: op huizen, stallen, bedrijfshallen, club- en schoolgebouwen en kerken. Ook luchtwarmtepompen worden steeds vaker geplaatst. Het aantal elektrische auto's neemt toe, net als het aantal laadpalen. Ook als gemeente spannen we ons in om vastgoed te verduurzamen, elektrisch te rijden en energie te besparen.

Op ons eiland is veel kennis, kunde, creativiteit en ondernemerschap aanwezig en loopt het bedrijfsleven voorop in innovatie. Denk aan de ontwikkeling van elektrisch varen, de Energiefabriek waar slib wordt verwerkt tot duurzame energie, en de inzet van waterkracht. We zetten stappen in de goede richting. Op weg naar een energieneutraal Altena.

Natuurlijk gaat het niet alleen om energie opwekken. Energie besparen is minstens zo belangrijk. Bijvoorbeeld door kantoren en woningen te isoleren en energiezuinige ledlampen. Zet de verwarming eens een graadje lager, pak de fiets. Alles wat we besparen, hoeven we niet op te wekken. Bovendien levert het direct voordeel op: minder energielasten en meer comfort in huis.

Investeren in duurzame energie en besparing doen we niet omdat het mode is. We doen het vooral omdat we ons mooie eiland Altena op een goede manier willen doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Is er een beter motief denkbaar om mee te doen?

Samen gaat het ons lukken een energieneutraal eiland te worden. Weet u niet goed welke stap u het beste kunt zetten, en hoe dat aan te pakken? Goed nieuws: de gemeente lanceert het Duurzaamheidsloket Altena. U kunt er terecht met al uw vragen over duurzaam wonen. Lees er meer over in dit katern.

Ik daag u uit om mee te doen in en rond uw eigen woning, helemaal in uw eigen tempo.

Wat doet de gemeente zelf?

Gemeente Altena geeft graag het goede voorbeeld door zelf duurzaam te werken.

• Energiezuinig gemeentehuis

Het gemeentehuis is heel energiezuinig. Slimme lampen zorgen dat er geen overbodig licht brandt. Bodemenergie wordt gebruikt voor het verwarmen en koelen van het gebouw. De kozijnen zijn van 80% gerecycled aluminium. De bakstenen aan de buitenkant? Die zijn hol, waardoor minder materiaal nodig is. De stenen zijn niet gemetseld, maar op elkaar 'geklikt'. Hierdoor kunnen de stenen later volledig hergebruikt worden.

• Verduurzamen gebouwen

Naast het gemeentehuis is de gemeente eigenaar van andere gebouwen. Zoals brandweer-kazernes, scholen en dorpshuizen. We zijn bezig met een plan om deze te verduurzamen. Nieuwe gebouwen worden al zo duurzaam mogelijk gebouwd. Zo gebruiken de Multifunctionele Accommodaties (MFA's) heel weinig gas. Verwarming en warm water komen van warmtepompen of zonneboilers. Op deze gebouwen liggen of komen zonnepanelen voor de verlichting en computers.

• Duurzaam inkopen

Bij het inkopen van producten en diensten letten we op duurzaamheid. Als Fairtrade gemeente zetten we ons samen met winkels, horeca, bedrijven en bewoners in voor eerlijke handel.

• Elektrisch vervoer

We hebben 3 elektrische auto's. We maken plannen om onze vervoersmiddelen verder te verduurzamen, bijvoorbeeld de wagens van de buitendienst. We plaatsen laadpalen voor elektrische auto's in de openbare ruimte.

• LED-straatverlichting

42 % van de straatverlichting in Altena is led.

• Samenwerken

We werken met iedereen samen die een goed duurzaam idee heeft en wil uitvoeren. Ook werken we samen met de lokale energiecoöperatie Altena Nieuwe Energie.

• Helpende hand

We ondersteunen inwoners en bedrijven met informatie en advies. Bijvoorbeeld via het Duurzaamheidsloket Altena, www.duurzaamheidsloketaltena.nl.

2019 **2046**

Altena CO2-neutraal

In 2046 wil Altena CO_2-neutraal zijn. Dat betekent dat we minder energie gebruiken. De energie die we gebruiken, wekken we op met duurzame energiebronnen. Bijvoorbeeld met zon, waterkracht en andere schone energiebronnen.
Een CO_2-neutraal Altena betekent ook dat auto's, scooters, bussen of vrachtwagens niet meer op fossiele brandstoffen rijden. Dat we koken en ons huis verwarmen zonder gas.
Om dit doel te bereiken hebben we iedereen nodig: inwoners, bedrijven en organisaties. Samen maken we Altena duurzaam.

Hoe gaan we dit doen?

Onze CO_2-uitstoot omlaag brengen doen we door ervoor te zorgen dat gebouwen in de toekomst minder energie verbruiken en zoveel mogelijk energieneutraal zijn. Energie opwekken doen we zo duurzaam mogelijk, bijvoorbeeld met zonnepanelen.
We betrekken zo veel mogelijk partijen bij het verduurzamen van de gemeente.
In 2020 gaan we werken aan een Warmteplan. Dat plan moet in 2021 klaar zijn. In het warmteplan komt onder andere te staan hoe woningen van het aardgas af komen en welke wijk wanneer aan de beurt is.

Samen met 15 andere gemeenten uit de regio West-Brabant stelt Altena een Regionale Energie Strategie (RES) op. Met de RES brengen wij in beeld hoeveel duurzame energie wij als regio op kunnen wekken op ons grondgebied. Het rijk telt deze uitkomst op bij de uitkomsten van alle andere regio's in Nederland en kijkt of zo de landelijke doelstelling in 2050 gehaald kan gaan worden.

Doet u mee?

We nodigen iedereen uit mee te denken. We moeten het samen doen.
Kijk voor meer info op **www.gemeentealtena.nl/duurzaam**.
U kunt zich daar ook aanmelden voor de nieuwsbrief Duurzaam Altena. Zo blijft u op de hoogte van initiatieven en nieuws.

Maak kennis met de energiecoöperatie van Altena

Wist u dat Altena een eigen energiecoöperatie heeft? Het bestuur en de vrijwilligers van coöperatie Altena Nieuwe Energie zetten zich in voor zoveel mogelijk duurzame energie in de regio, voor bewoners, bedrijven en organisaties. Ze helpen inwoners met energiebesparing en eigen opwek, en verkopen zonder winstoogmerk groene stroom, opgewekt in Altena.

Met zijn 25 jaar is Sander van der Stelt het jongste, actieve bestuurslid van Altena Nieuwe Energie. Zijn interesse in duurzaamheid begon met belangstelling voor natuur en milieu, en kreeg een vervolg in een studie milieukunde en energiewetenschap. Inmiddels werkt Sander in de energiesector, maar hij wil vooral ook dichtbij huis een bijdrage leveren aan meer duurzaamheid.

Postcoderoos in Hank

"Op een avond van Altena Nieuwe Energie raakte ik in gesprek met een van de bestuursleden en werd mijn interesse gewekt. Ik hou me nu vooral bezig met het project van de postcoderoos in Hank, Energie van de Boer. Zeventien gezinnen krijgen stroom van 240 zonnepanelen. Hun panelen liggen op het schuurdak van Justin Leemans en Manon Hennekes, en zij krijgen iedere maand een staatje met de opgewekte energie."

Meer duurzame energie in Altena

De coöperatie werkt samen met om | nieuwe energie, de landelijke koepelorganisatie van energiecoöperaties, die duurzame stroom levert. Met voorlichtingsavonden in de dorpen, het opleiden van energieambassadeurs en de verkoop van de zonne-energie van de Bloemplaathoeve, probeert Altena Nieuwe Energie het gebruik van duurzame energie op te krikken. Volgens de meest recente cijfers wordt nog geen 5 procent energie duurzaam geproduceerd. "Die 5 procent is veel minder dan we zouden willen, mensen lijken geen urgentie te voelen."

Nieuwe projecten

Altena Nieuwe Energie werkt aan een 2e project met een postcoderoos op het 't Rondeel, voor inwoners in en om Woudrichem. Bewoners van de vesting, waar vanwege de monumentale panden zonnepanelen taboe zijn, kunnen daarop inschrijven. Ook op het dak van boer Justin Leemans komen nog meer zonnepanelen. Andere vormen van duurzame energie met windmolens of geothermie sluit Altena Nieuwe Energie niet uit. "Maar dan wel onder de voorwaarde dat de mensen van Altena minstens voor de helft mede-eigenaar zijn."
www.altenanieuweenergie.nl

Manon Hennekes (bewoner van de boerderij), Stephanie Niessing (Altena Nieuwe Energie) en Sander van der Stelt (Altena Nieuwe Energie) voor het dak van Energie van de Boer.

Een boerderij met koeien.. en zonnepanelen

Al voordat minister Carola Schouten de term kringlooplandbouw introduceerde, bracht boer Christian van Winden die al in de praktijk. Zijn koeien zijn van het zeldzame oud Fries-Hollandse ras en eten vooral de grasklaver die hij op zijn eigen land teelt. Bovendien zorgt hij met melktap de Bloemplaathoeve op zijn eigen bedrijf voor een korte voedselketen.

2386 zonnepanelen

Toch is de kringlooplandbouw niet het meest in het oog springend als je de moderne boerderij van de familie Van Winden en Kemmere in Den Duijl bezoekt. Dat is het dak van de koeienstal waar hij 220 melkkoeien en 120 stuks jongvee houdt. Op dat dak liggen maar liefst 2386 zonnepanelen, daarmee is hij de grootste energieproducent van Altena Nieuwe Energie.

"9 jaar geleden wilden we met een aantal ondernemers groene energie opwekken met biomassa, subsidie op zonnepanelen stond toen nog in de kinderschoenen. Toch kreeg ik destijds subsidie om een asbestdak te vervangen door 96 zonnepanelen. Toen we verhuisden naar Den Duijl kwamen daar nog eens 96 zonnepanelen bij. Later kregen we de kans om via een dak huurconstructie nog meer zonnepanelen te laten leggen. Uiteindelijk hebben we het zelf gedaan en subsidie aangevraagd voor 1500 panelen. Eind 2018 kregen we nog eens 700 zonnepanelen. Daarmee zit ik nu wel zo'n beetje aan het max dat het trafostation nog aan kan."

Terugleveren aan het net

De zonnepanelen wekken op jaarbasis nu zo'n 600.000 KwH op. Daarvan gebruikt hij zelf jaarlijks 140.000 KwH. De rest wordt teruggeleverd aan het net en door Altena Nieuwe Energie beschikbaar gesteld aan bewoners in Altena die kiezen voor duurzame energie. Van Winden verwacht de investering in de zonnepanelen in 8 tot 9 jaar terug te verdienen. "We doen het voor onze planeet, in het belang van een betere wereld. Maar je moet het als ondernemer ook leuk vinden om te doen."

Streekproducten

Dat was ook zijn motivatie om een melktap te installeren op zijn bedrijf. "Het is goed voor de agrarische sector om lokaal voedsel te verkopen, gewoon laten zien waar het eten vandaan komt. Mensen vinden het leuk en lekker, daarmee past de melk bij andere producten van Puur Altena zoals Culinei, Wim & Co en de fruitautomaat bij Oostveen. Ook betrek je zo de bewoners bij onze sector."

Levensloopbestendig en duurzaam wonen in Sleeuwijk

Met de verhuizing van de Eikenlaan naar de Iepenlaan wilden Jan en Els van Haaften kleiner gaan wonen, maar bovenal hun CO2 voetafdruk verkleinen. Ze wonen inmiddels een jaar in hun duurzame woning en vertellen graag over hun ervaringen met de bouw.

"We zijn 3 jaar terug begonnen met plannen maken en hebben vooral vooraf veel uitgezocht. Voor bouwen in de vrije sector heb je ook nog eens te maken met welstand. Zo was in het bestemmingsplan voorgeschreven dat de stenen in aardetinten moesten zijn, terwijl wij liever een wit huis wilden, zoals het nu ook gepleisterd is. Ook staat ons huis verder van de rooilijn af omdat we graag een tuin met veel bloeiende planten wilden zonder al te veel bestrating, zodat het regenwater goed weg kan."

Geen gasaansluiting

Hoewel het aan het huis niet is af te zien, vertelt Jan van Haaften dat de binnenmuren zijn opgetrokken uit porisostenen en deze daarna voorzien zijn van isolatietempex en een pleisterlaag. De gasaansluiting ontbreekt en zonnepanelen wekken energie op voor de warmtepomp, die in de zomer zorgt voor verkoeling en in de winter voor vloerverwarming. De 18 zonnepanelen op het dak zijn voldoende voor het energieverbruik in huis, maar door de aanschaf van een elektrische auto worden in de toekomst nog 12 panelen extra gelegd.

Met de zonnepanelen hadden ze al ervaring opgedaan in hun vorige huis, de warmtepomp is nieuw voor hen. Aan het geluid van de installatie moesten ze aanvankelijk nog wat wennen, deze is nu ook verder van de muur geplaatst voor een ongestoorde nachtrust.

Levensloopbestendig

Naast de installaties is ook bij het ontwerp van het levensloopbestendige huis rekening gehouden met zo maximaal mogelijk rendement van de zon. Zo hebben ze op het zuiden een groot raam in de kamer, hoewel dat bij de recente hittegolven niet ideaal bleek. "We hadden beter een luifel met lamellen kunnen kiezen, zodat de zon niet direct op het glas komt."

De drijfveer van Els en Jan van Haaften om een duurzame woning te bouwen, is ingegeven door hun idealisme. "We willen ook voor ons nageslacht nog een goed leefklimaat. We eten vegetarisch en willen niet vliegen. We vinden dan ook dat de gemeente wel wat meer aandacht mag schenken aan duurzaamheid. Niet eenmalig, maar gewoon iedere maand." Jan heeft ook nog een tip voor de gemeente Altena. Snellaadpalen in ieder dorp, liefst op een centrale plek, bijvoorbeeld in een winkelcentrum.

Duurzaamheidsloket Altena: advies op maat

Het startpunt voor al uw vragen over energie besparen, zonnepanelen, subsidie, financiering en meer.

Veel mensen willen hun huis energiezuiniger maken. Maar waar begin je? Bij het Duurzaamheidsloket Altena krijgt u onafhankelijk advies. U kunt er terecht met vragen over hoe u thuis energie kunt besparen en hoe u duurzame energie kunt opwekken.

Online ondersteuning

Op www.duurzaamheidsloketaltena.nl vindt u alles over energiebesparing, opwekken van duurzame energie, subsidies en financieringsmogelijkheden. U kunt er ook een gratis quickscan doen. Zo heeft u binnen een paar minuten meer inzicht in welke maatregelen bij u passen.

Advies aan huis

U kunt via het Duurzaamheidsloket Altena een afspraak maken met een energiecoach. De coach komt bij u thuis langs voor een persoonlijk advies. Zo komt u te weten met welke maatregelen u energie kunt besparen. Denk daarbij aan isolatie, zonnepanelen of een warmtepomp.

Vragen per e-mail of telefoon

Het Duurzaamheidsloket Altena is op werkdagen telefonisch bereikbaar op 085 13 03 647 tussen 09.00 -12.00 en 13.00 - 17.00 uur. Of stuur een mail naar info@duurzaamheidsloketaltena.nl
www.duurzaamheidsloketaltena.nl

Ervaringen delen

Heeft u uw huis verduurzaamd en wilt u uw ervaringen delen? Via het Duurzaamheidsloket Altena helpt u met uw verhaal andere huizenbezitters op weg. Uw tips en ervaringen delen? Meld u aan via duurzaam@gemeentealtena.nl.

Enquête duurzaam wonen

VUL VOOR 3 OKTOBER DE VRAGENLIJST IN

Hoe duurzaam is Altena? Waar lopen woningeigenaren tegenaan bij het energiezuinig maken van hun huis? Wat heeft u nodig van de gemeente?

Begin deze maand hebben ruim 2000 inwoners een brief gehad om mee te doen aan een enquête over duurzaamheid en energiezuinig wonen. Heeft u de brief gehad en heeft u de vragenlijst nog niet ingevuld? Het kan nog tot 3 oktober.
Heeft u geen enquête gehad, en wilt u wel graag uw mening geven over duurzaamheid in Altena? Vul de vragenlijst in via www.gemeentealtena.nl/enqueteduurzaam.

De resultaten gebruiken wij voor het opzetten en verbeteren van initiatieven voor duurzaam wonen.

Wilt u graag meedenken en -praten over duurzaamheid in Altena? Ook dat kunt u laten weten via de enquête.

Meer informatie? Kijk op www.gemeentealtena.nl/duurzaam.

BBC ontdekt nog veel lege daken op de Rietdijk

Je moet wel het dak op voor de ontdekking die Mees van Wijngaarden deed tijdens het leggen van zonnepanelen op zijn bedrijf. Bij BBC, een bedrijf dat betonstaal verwerkt, op de Rietdijk in Giessen liggen 800 zonnepanelen op het dak. Maar waar blijven de panelen op al die andere daken?

"De zonnepanelen zijn vorige week in gebruik genomen, ik zit nu nog iedere keer op mijn app te kijken hoeveel energie ze opleveren." Aan het woord is Mees van Wijngaarden, de 3e generatie in het familiebedrijf BBC met vestigingen in Hardinxveld en Giessen.

Verbouwing

Momenteel wordt het pand verbouwd en binnenkort wordt een nieuwe machine in gebruik genomen. Dat was een goed moment om na te denken over meer duurzaamheid in het bedrijf. "Het zat al een tijdje in mijn hoofd, maar je moet een goede partij vinden die je assisteert in het proces. Het gaat toch om een langjarige investering die je doet. Je begint met subsidie aanvragen, zonder is het niet rendabel. In december 2018 kregen we subsidie toegekend en ben ik op zoek gegaan naar een installatiebedrijf. Wat voor panelen, welke omvormers, wat is de prijs? Je hebt eigenlijk geen idee wat er allemaal bij komt kijken. Het leggen van de panelen is in 2 maanden geleden gebeurd, dat is eigenlijk nog het minst moeilijke in het proces."

Halvering stroomverbruik

Zo'n 2 weken geleden werden de panelen aangesloten. De 800 panelen gaan samen zorgen voor een halvering van het stroomverbruik op de vestiging in Giessen. Voor meer panelen was geen plek op het dak. Naast de zonnepanelen koos het bedrijf ook voor ledverlichting en maatregelen zoals afval scheiden en het gebruik van kartonnen koffiebekers.

Niet hoog op het prioriteitenlijstje

"Bij het leggen van de zonnepanelen zag ik dat bij andere bedrijven bijna geen zonnepanelen op het dak liggen. Bij veel ondernemers staat het niet hoog op het prioriteitenlijstje. Als het geen eigen pand is of een eigenaar is al op leeftijd kan ik begrijpen dat je terugschrikt van de investering, het rendement duurt toch lang. Veel is ook nog onduidelijk, je ziet een wildgroei aan energieverkoop, terwijl het natuurlijk om serieuze bedragen gaat." Van Wijngaarden ziet in een gezamenlijke aanpak van verduurzaming wel een rol voor gemeente of ondernemersvereniging.

Een 'groene' kerk in Rijswijk

Op het dak van de Gereformeerde kerk Giessen - Rijswijk liggen 68 zonnepanelen. Door tegelijkertijd het gas af te sluiten daalde de energierekening voor de kerkgangers van 7.000 naar 2.000 euro. Toch is de lagere rekening niet de enige reden om te kiezen voor schone energie en duurzaamheid.

Het leggen van de 68 zonnepanelen op het dak van het godshuis gebeurde in 2 fases. De eerste panelen zijn gelegd in 2012. Job van Breugel en Herman Schreuders waren destijds als kerkrentmeesters, de initiatiefnemers van het plan.

"Bij de renovatie van onze kerk zijn we gaan nadenken over een andere manier om onze kerk te verwarmen. De kachels waren versleten en we wilden kiezen voor schone energie, daarvoor konden we een kleine subsidie aanvragen. Verder hebben we veel acties gevoerd om geld in te zamelen voor de verbouwing. Daarna hebben we de hele kerk verbouwd en de eerste zonnepanelen gelegd. Daarmee wordt stroom opgewekt voor 2 grote compressoren uit Denemarken, die zo de kerk verwarmen. Het hele plan hadden we goed onderbouwd en aan de gemeente voorgelegd. Toen dachten we dat we de investering in 6 of 7 jaar konden terugverdienen en dat is ook uitgekomen."

Bijbelse opdracht

Ook dubbel glas in de kerkzaal leverde een energiebesparing op. Toch gaat het de kerk niet alleen om de lagere energierekening. De keuze voor schone energie en verduurzaming zien ze ook als een Bijbelse opdracht tot 'heelheid van de schepping'.

Besparing

Na de eerste zonnepanelen in 2012 zijn enkele jaren later nog 32 zonnepanelen extra gelegd op het dak van de kerk, zodat het stroomverbruik nog verder is teruggedrongen tot de huidige besparing van zo'n 5.000 euro per jaar.

"We hebben nog nooit problemen gehad met de compressoren. Wel is gebleken dat als het een week lang meer dan 10 graden vriest, we de kerk niet goed warm kunnen stoken. Daar hebben we nog geen goede oplossing voor gevonden."

In de kerk wordt ook bijgehouden hoeveel stroom de zonnepanelen al hebben opgeleverd. Het gaat om 25.000 kWh sinds 2012.

"We hebben nog steeds ieder jaar geld teruggekregen omdat we energie terugleveren aan het net", zo vertelt Job Verschoor, die toezicht houdt op het onderhoud van de installaties in de 'groene' kerk van Rijswijk. "We hebben zelfs al verschillende kerken op bezoek gehad die kwamen kijken welke maatregelen we hadden genomen. Maar veel kerken schrikken terug voor de investering."

Wonen in het duurzaamste huis van Brabant

Als je al in het duurzaamste huis van Brabant woont, wat kun je dan nog meer doen aan duurzaamheid? Voor Danny Floren blijkt het toch geen reden om stil te zitten. Samen met zijn vrouw Chantal de Schepper werkt hij nu aan een ecolodge achter in zijn tuin in Hank.

"Die verkiezing tot duurzaamste huis was leuk, maar echt intensief. Het begon met een telefoontje van de leverancier van onze warmtepompen. Vaak worden deze geplaatst in nieuwbouwhuizen en niet in een 19e-eeuwse boerderij. Wij zeiden ja, maar voor de reportage op hun website kwam al een hele filmploeg langs. En zij vroegen weer of we de Duurzame Huizenroute kenden en mee wilden doen. En zo zijn we uiteindelijk genomineerd voor het duurzaamste huis. Toen we zagen hoe serieus daarop werd gestemd, wilden we natuurlijk wel winnen, al was het verschil met de nummer 2 erg klein. Als Brabantse winnaar hebben we ook nog meegedaan met de landelijke verkiezing, daarvoor kwamen we 18 stemmen te kort."

Het goede pad opsturen

De verkiezing leverde veel publiciteit op en trok ook bezoekers tijdens de Duurzame Huizenroute. "We kregen vooral veel bezoekers die zelf een oud huis hadden. Die hebben we wel het goede pad op kunnen sturen, zoals bewoners van een oude boerderij in Almkerk. Wij hebben alles zelf uitgedokterd en ons plan stagneerde bij de warmtepomp. Pas bij de doorontwikkeling van de warmtepomp tot een luchtwater warmtepomp die warmte haalt uit de buitenlucht, konden we verder."

Circulaire ecolodge

Voor het huis zelf zijn extra duurzaamheidsmaatregelen niet meer nodig, daarom zijn ze begonnen aan een ecolodge die wordt ingericht tot Bed & Breakfast. Uiteraard wordt deze ecolodge helemaal duurzaam, maar ook volledig circulair. Alle toegepaste materialen zijn al eerder gebruikt. Daarnaast kan het in de toekomst uit elkaar worden gehaald, zodat de materialen straks weer ergens anders gebruikt kunnen worden. "In ons werk merken we gelukkig dat de markt ook steeds meer die kant op gaat, daar zie je echt die kentering. Duurzaam wordt het nieuwe normaal, en circulariteit krijgt steeds meer vaste voet aan de grond."

Een teruglopende meter in Genderen

Voor Teuni van Mersbergen was het nog een hele stap om te kiezen voor zonnepanelen op het dak. Een voorlichtingsavond van Altena Nieuwe Energie in het dorpshuis van Genderen trok haar en echtgenoot Kees toch over de streep.

"Ze zijn oerlelijk en passen niet echt bij ons huis", zo vertelt Teuni terwijl ze de koffie inschenkt. Toch liggen 3 maanden na de voorlichtingsavond in het dorpshuis 14 zonnepanelen op het dak. Niet op het rieten dak van de 19e-eeuwse woning aan de Doeverensestraat, maar op de aanbouw die in de jaren 80 werd gebouwd.

"We hadden al weleens gekeken naar de mogelijkheden voor zonnepanelen, maar na die voorlichtingsavond zijn we er wel serieuzer over gaan nadenken. Wat zijn de mogelijkheden, welke systemen heb je, wat voor panelen kun je kiezen? Maar ook wat voor omvormer heb je nodig?", zo legt Kees uit. Vragen die na het ontvangen van de offerte, konden worden beantwoord in overleg met Altena Nieuwe Energie.

Investeren

De 14 zonnepanelen die nu gelegd zijn, moeten 3200 kWh opleveren. Daarmee moet de investering in zo'n 10 jaar worden terugverdiend. Vier panelen liggen op het zuiden en 10 op het oosten. "Spaargeld levert niets meer op, dus kun je beter investeren in zonnepanelen. Maar voor ons was het ook belangrijk dat we zo kunnen bijdragen aan een beter milieu. Nu levert het nog meer energie op dan we verbruiken en leveren we terug aan het net. Maar in de toekomst gaan we misschien elektrisch koken als ons gasfornuis aan vervanging toe is. Verder houden we ook rekening met de toekomst als we geen gasaansluiting meer hebben. Hoe we dan gaan verwarmen weten we nog niet. Een warmtepomp is hier in elk geval niet mogelijk, ons huis is op zand gebouwd en dan zouden we de hele vloer eruit moeten breken."

Ouderwetse meter

Nu de zonnepanelen eenmaal op het dak liggen bij de familie Van Mersbergen gaan ze zeker anderen vertellen over hun ervaringen met de aanschaf. Zelf hebben ze nu vooral schik als ze de meter terug zien lopen. "Wij hebben nog zo'n ouderwetse meter. Zelfs toen de wasmachine draaide en de zon volop scheen, zagen we de meter nog teruglopen."

Duurzame huizen gezocht!

Nationale Duurzame Huizen Route

Heeft u uw huis verduurzaamd en wilt u anderen ook op weg helpen en inspireren net als Danny en Chantal? Meld u dan aan voor de Duurzame Huizen Route.

De Nationale Duurzame Huizen Route is een onafhankelijk platform waar huiseigenaren zich het hele jaar door kunnen oriënteren op duurzaam wonen en bouwen. Op zaterdag 2 en 9 november 2019 is de Duurzame Huizen Route. Huiseigenaren van duurzame woningen openen hun deuren en delen hun kennis en ervaringen.

Huis aanmelden

Heeft u ervaring met isoleren, zonnepanelen, gebruik van natuurlijke materialen of woont u in een geheel energiezuinig huis? Elke ervaring telt! Meld uw huis aan via www.duurzamehuizenroute.nl/aanmelden. Uw verhaal helpt anderen die zelf ook aan de slag willen gaan met duurzaam wonen. Daarnaast is het mogelijk om op zaterdag 2 en/of 9 november 2019 uw huis open te stellen. Openstellers krijgen een leuk bedankje en maken kans op een weekend weg.

Meer info: www.duurzamehuizenroute.nl.

Energie besparen

Nieuwtjes, tips en facts & figures om thuis energie te besparen.

Verwarmen zonder verspillen - 6 tips

Wist u dat bijna de helft van de energierekening bestaat uit verwarmingskosten? Hier valt dus veel winst te behalen. 6 eenvoudige ingrepen die al een heel verschil maken:

1. Zet je thermostaat 's nachts op 15 graden, daarmee bespaar je gemiddeld 100 euro per jaar. Maar: heb je vloerverwarming? Zet je thermostaat dan op 17 of 18 graden, anders duurt het opwarmen te lang.
2. Zet je thermostaat als je thuis bent één graad lager dan je gewend bent. Daarmee bespaar je 90 euro per jaar. Als je bezig bent, is 19 graden vaak warm genoeg.
3. Zet de thermostaat op 15 graden als er overdag niemand thuis is. Hiermee bespaar je gemiddeld 160 euro per jaar. Bij vloerverwarming is het advies 17 tot 18 graden.
4. Als je de thermostaat een uur voordat je gaat slapen al op 15 graden zet, bespaar je gemiddeld nog eens 20 euro per jaar.
5. Sluit alle deuren in huis en verwarm alleen de ruimtes waar je veel bent. Hiermee bespaar je gemiddeld 240 euro.
6. Plak radiatorfolie achter elke verwarmingselement. Radiatorfolie is tegenwoordig flinterdun en heel makkelijk achter het element te bevestigen met magneettape. Winst: 2 euro per m2 radiatorfolie per jaar.

Bron: Milieu Centraal

Nog meer tips om snel energie te besparen? Doe de bespaartest op www.duurzaamheidsloketaltena.nl/dienst/bespaartest.

Energielabel

Ieder huis heeft van de Rijksoverheid een voorlopig energielabel gekregen. Een schatting gebaseerd op het bouwjaar en type woning. De labels gaan van A (zeer goed geïsoleerd) tot G (niet geïsoleerd). Met elke energiebesparende maatregel kun je een stapje stijgen. Wilt u weten in welke categorie uw huis valt? Kijk op energielabel.nl. Energielabel verbeteren? Op verbeterjehuis.nl ziet u direct welke verbeteringen u in uw huis kunt doorvoeren, wat deze kosten en de verbetering van uw energielabel.

Wist je dat?

- Een ledlamp 85% minder stroom verbruikt dan een gloeilamp? Meteen vervangen dus!
- 12 zonnepanelen het volledige stroomgebruik van een gemiddeld huishouden dekken?

Aardgasvrij bouwen

Vanaf 1 juli 2018 moeten nieuwbouwwoningen aardgasvrij zijn. Bent u zelf een woning aan het bouwen en wilt u meer informatie over aardgasvrije nieuwbouwwoningen, dan kunt u terecht bij: www.verbouwwijzer.nl van Milieu Centraal.

Ten slotte

Duurzaam wonen gaat natuurlijk niet alleen over energie besparen. Er zijn heel veel manieren om rekening te houden met het klimaat. Zoals minder spullen kopen, recycling, afval scheiden, minder vlees eten, vaker de fiets pakken. In dit Altenakatern beperken we ons tot energie besparen en duurzame energie gebruiken in huis. Dit sluit aan bij de ambities van het college van B&W van gemeente Altena, en bij de energiestrategie zoals die dit voorjaar is vastgesteld door de gemeenteraad.

Op de hoogte blijven en meepraten over duurzaamheid in Altena? Schrijf u in voor de nieuwsbrief via gemeentealtena.nl/duurzaam. Of volg ons op Facebook of Twitter: Duurzaam Altena.

Gezocht: ENERGIECOACHES

Vindt u het leuk om tips te geven over energiebesparing en duurzaam wonen? En heeft u wat tijd over? Dan zoeken we u!

Als energiecoach bezoekt u woningeigenaren en geeft u advies over energiebesparing en duurzame energie.
U bent energiecoach op vrijwillige basis en ontvangt een vrijwilligersvergoeding. U krijgt een opleiding en trainingen, en bent lid van een groep enthousiaste collega's.

Heeft u interesse of wilt u meer informatie? Neemt contact op met Duurzaamheidsloket Altena via 085 13 03 647 of info@duurzaamheidsloketaltena.nl.

IEDEREEN DOET WAT.

Steeds meer Nederlanders doen wat voor het klimaat
Kijk wat jij voor het klimaat kan doen op → IEDEREENDOETWAT.NL

Leningen en subsidies

Leningen en subsidies helpen u bij het betalen van energiebesparende maatregelen. We zetten ze op een rij:

Isolatiesubsidie voor uw woning

Als huiseigenaar kunt u subsidie krijgen voor het isoleren van uw woning. Ook een Vereniging van Eigenaren (VvE) kan gebruikmaken van deze regeling. Om in aanmerking te komen voor deze subsidie moet u minimaal 2 energiebesparende isolatiemaatregelen uitvoeren. Kijk voor meer informatie over de Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (SEEH) op de website van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, www.rvo.nl.

Investeringssubsidie duurzame energie

De Investeringssubsidie Duurzame energie (ISDE) geeft u een tegemoetkoming bij de aankoop van zonneboilers, warmtepompen, biomassaketels en pelletkachels. Voor particulieren en zakelijke gebruikers. Kijk voor meer informatie op www.rvo.nl.

Energiebespaarlening

Met de energiebespaarlening van de rijksoverheid kunt u duurzaamheidsmaatregelen tegen een lage rente financieren. Meer info op www.energiebespaarlening.nl.

Btw op zonnepanelen terugvragen

Als u als particulier zonnepanelen koopt, kunt u de btw op aanschaf en installatie terugvragen van de Belastingdienst. Dit levert al gauw een paar honderd euro op. Kijk op www.belastingdienst.nl.

Subsidie deelauto

Bent u geïnteresseerd in elektrisch rijden en wilt u samen met anderen uit uw buurt of in uw bedrijf een auto delen? De provincie helpt u op weg met informatie en subsidie voor uw deelautoproject.
Meer info via www.brabant.nl.

de Gemeenteraad

Iedereen doet wat...ook raadsleden van Altena

Dat duurzaamheid bestuurlijk een belangrijk thema is moge duidelijk zijn. Alle politieke partijen geven dit aan. Maar wat doen raads- en burgerleden zelf als het gaat om duurzaam wonen? Hieronder vertelt een aantal over wat zij zelf thuis doen om bij te dragen aan duurzaamheid.

"Hoe duurzaam ik ook was, het benodigde laatste zetje kwam van de gemeente!"

"Al een hele tijd speelde ik met de gedachte ons huis verder te verduurzamen. Tegels heb ik nauwelijks in mijn tuin - dat zou natuurlijk ook alleen maar de productie van mijn moestuin nodeloos belemmeren - dus dat was al dik in orde. Ook zijn er overal led- en spaarlampen aanwezig en is het huis al prima geïsoleerd. Ik liep al langer rond met de gedachte om zonnepanelen te nemen. Hoe en wat, daar had ik echter totaal geen kaas van gegeten en met zoeken op internet kom je ook steeds tegenstrijdige berichten tegen... er kwam dus niets van de grond!
Vorig jaar gaf de toenmalige gemeente Werkendam de mogelijkheid een installateur langs te laten komen, zonder verdere verplichtingen. Uitgebreid heb ik me laten voorlichten en niet veel later prijkten er 10 panelen op het serredak! Heel fijn dat dit kon, want zwarte panelen op rode dakpannen, dat zag ik niet zo zitten. Ze lagen in no-time op het dak en de installatie was een peulenschil (ondanks mijn oude meterkast).
Ik heb geen moment spijt gehad van de aanschaf en kijk met belangstelling uit naar de jaarafrekening van de energiemaatschappij!"

Christian Alderliesten, raadslid Progressief Altena

'100% self supporting'

"Nadat mijn vrouw en ik in 2018 weer moesten bijbetalen bij de energie-eindafrekening, besloten we om zonnepanelen te laten plaatsen. Deze kunnen de 25.000 kw opwekken die we jaarlijks privé en zakelijk nodig hebben. Inmiddels hebben we ook 4 zonneboiler-panelen. Deze verwarmen een vat met 400 liter voor de warmwatervoorziening. In overleg met de installatiemonteur hebben we dit systeem ook op onze verwarming aangesloten. Zo staat ook de gasmeter veel meer stil. We hebben ondertussen nog extra zonnepanelen laten plaatsen. Deze springen bij als de zonneboiler-panelen het niet aan kunnen. Zo hopen we 100% self supporting te worden.
Samen met een vriend ben ik in Genderen ook eigenaar van een bedrijvencomplex. Met de gemeente hebben we gekeken naar de mogelijkheden voor zonnepanelen op de daken van de bedrijfspanden. De berekeningen laten zien dat we daar ongeveer 330 megawatt per jaar kunnen opwekken. Dat is goed voor de energievoorziening van 100 gemiddelde huishoudens. Het zou mooi zijn als dit dan in Genderen kan worden afgezet. Zo houden we de verduurzaming in het dorp. De plannen zijn we aan het uitwerken."

Bert Bouman, burgerlid VVD

"Gods schepping is het waard om zuinig op te zijn"

"Gods schepping is het waard om zuinig op te zijn. Als rentmeesters dienen we daar zorgvuldig mee om te gaan. In mijn vorige raadsperiode was ik woordvoerder milieu en duurzaamheid. Telkens kwam naar voren dat we als gemeente een voorbeeldfunctie voor verduurzaming moeten zijn, om zo anderen te prikkelen dit goede voorbeeld te volgen. Naast zorg voor de schepping, was dit ook één van de redenen om thuis aan de slag te gaan. Daarom heb ik 4 jaar geleden 18 stuks zonnepanelen aan laten brengen, zodat ik vanaf 2015 jaarlijks gemiddeld ± 4.300 kw eigen duurzame stroom opwek. Een investering die zich ook nog eens binnen 7 jaar terugverdient. De praktijk bewijst het. Het mes snijdt aan 2 kanten: een bijdrage aan het beperken van fossiele brandstoffen en het beperken van CO_2- uitstoot, en daarnaast een heel mooi financieel rendement."

Arjan Versluis, raadslid SGP

"Als we allemaal naar vermogen een steentje bijdragen"

"Met onder andere door mijn vlees eten, autorijden en vakantievluchten belast ik het milieu, daarvan ben ik mij zeer bewust." Maar al is het maar een kleine druppel op de gloeiende plaat, ik probeer wel bij te dragen aan een beter milieu. Zo heb ik een oud wijnvat als regenton in gebruik. Het opgevangen regenwater gebruik ik voor het wassen van de auto en het bewateren van de tuinplanten. Sinds 2005 heb ik een zonneboiler op mijn dak, dat helpt bij de opwarming van het warme water in ons huis. Daarnaast liggen er sinds deze zomer zonnepanelen op ons dak. Niet alleen het milieu heeft hier baat bij, omdat het mijn energiegebruik verlaagt, maar ook de portemonnee, doordat de investering een hoger rendement geeft dan de huidige spaarrente bij de bank. Als we allemaal, naar vermogen, een klein steentje bijdragen, dan kunnen we samen een hele grote positieve invloed hebben op een beter milieu."

Otto van Breugel, raadslid CDA

"We scheiden ons afval nu zo goed dat we de kleine grijze container nog maar 3 keer per jaar aanbieden"

"Om serieus invulling te geven aan duurzaamheid en zorgvuldig om te gaan met Gods schepping doen wij als gezin het volgende:
we hebben zonnepanelen op het dak waardoor we voor 90% voorzien in eigen stroomverbruik. De was hangen we zoveel mogelijk buiten te drogen, zodat we de stroom verslindende droger zo min mogelijk hoeven te gebruiken. We scheiden ons afval nu zo goed dat we de kleine grijze container nog maar 3 keer per jaar aanbieden. Alle etensresten gaan naar de kippen. Ik fiets minstens 2 keer in de week naar mijn werk, zodat de auto thuis kan blijven staan. We zijn flexitariërs geworden, waarbij we genieten van een lekker stuk vlees, maar ook 1 of 2 keer per week vegetarisch eten. We vangen het regenwater op voor de tuin en composteren het groenafval. En verder ...gewoon lekker genieten en je verwonderen over de schepping die we graag doorgeven aan de volgende generaties."

Hennie Schermers, Christen Unie

Meer informatie over de gemeenteraad vindt u op gemeentealtena.nl>gemeenteraad.